



T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

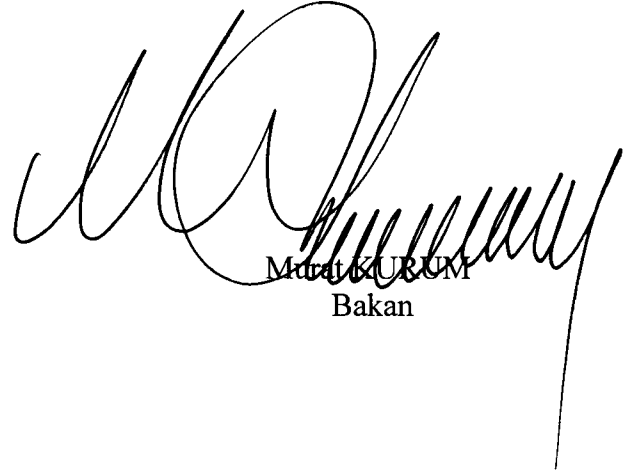
Sayı :30824082-610 - 15270354
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

3 0 Mart 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.


Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN EVRİM RIZVANOĞLU'NUN
TBMM 7/34593 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

7/34593
GK 21

SORULAR

İstanbul ili Çatalca ilçesi İhsaniye Mahallesi'nde, 231 hektarlık orman ve tarım arazisini kapsayan alanda kuvars kum ocağı ve yıkama-kurutma tesisi kurulmasına yönelik Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreci 26.09.2025 tarihinde başlatılmıştır. Proje sahası orman ve 2/B arazisi niteliği taşımakta olup, içerisinde Dikimce Deresi ve derenin mevsimsel akışlı yan kolları yer almaktadır. Ayrıca alan, İstanbul'un içme suyu kaynakları açısından kritik önemdeki Büyükçekmece Barajı su havzası ve koruma alanları içinde kalmaktadır.

Çatalca Belediyesi'nin görüşünde; proje alanının bir kısmının tarımsal niteliği korunacak alanlarda kaldığı, bu nedenle toprakların verimsizleşmesinin ve azalmasının ciddi bir tehdit olduğu ifade edilmiştir. Azalan bitki örtüsü ve su yetersizliğiyle birlikte erozyonun artacağı, bunun da kırsaldan kente göçü hızlandıracağı belirtilmiştir. Bu gelişmelerin tarım alanlarının üretimden kopmasına ve mutlak, özel ürün, dikili ve sulu tarım arazilerinin amaç dışı kullanılmasına yol açacağı vurgulanmıştır.

Belediye ayrıca, proje faaliyetleri sırasında yollar ve orman alanlarında bozulmaların yaşanacağını, kamyon trafiğinin bölge ulaşımını olumsuz etkileyeceğini belirtmiştir. Araçların geçişiyle oluşacak titreşimin yeraltı suları üzerinde baskı yaratacağı, gürültünün yaban hayatını olumsuz etkileyeceği, toz emisyonlarının ise bitki örtüsü üzerinde biyolojik yaşam döngüsünde tahribata yol açacağı dile getirilmiştir. Bu etkilerin, mahalle halkını doğrudan olumsuz etkileyeceği açıkça ifade edilmiştir.

Belediye değerlendirmesinde ayrıca Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 56. maddesine atıf yapılarak; herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu, çevreyi geliştirmenin ve korumanın devletin görevi olduğu hatırlatılmıştır. Tüm bu gerekçelerle söz konusu projenin, meri plan kararları ve temel çevresel koruma ilkeleri açısından uygun bulunmadığı belirtilmiştir.

İstanbul Su ve Kanalizasyon idaresi (İSKİ) de proje sahasının Büyükçekmece Barajı'nın uzak mesafeli koruma alanında kaldığını, barajın kapasitesi ve jeolojik yapısı üzerinde risk oluşturduğunu belirterek olumsuz görüş bildirmiştir.

Tüm bu kurumsal uyarılara rağmen ÇED sürecinin başlatılmış olması; İstanbul'un su güvenliği, tarım alanlarının korunması, doğal yaşamın devamlılığı ve halk sağlığı açısından ciddi soru işaretleri yaratmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1)26.09.2025 tarihinde ÇED süreci başlatılan Çatalca İhsaniye Mahallesi sınırlarındaki proje için Çatalca Belediyesi ve İSKİ'nin verdiği olumsuz görüşler neden dikkate alınmamıştır?
- 2)Proje alanının Büyükçekmece Barajı uzak mesafeli koruma alanında kaldığı açıkça ortaya konmuşken, içme suyu kaynaklarını riske atacak bu süreç hangi gerekçelerle başlatılmıştır?
- 3)İçme suyu havzalarının korunmasına ilişkin İSKİ Yönetmeliği ve İçme Suyu Havzaları Koruma Planı hükümleri bu süreçte neden uygulanmamıştır?
- 4)Dikimce Deresi ve yan kollarının bulunduğu bu alanda maden faaliyetlerinin başlaması, bölgedeki su ekosistemini ve içme suyu güvenliğini nasıl etkileyecektir? Bakanlığınız bu riskleri önlemek adına hangi

biimsel ve hukuki değerlendirmeleri yapmıştır?

5)Çatalca Belediyesi görüşünde açıkça vurgulandığı üzere, proje nedeniyle tarım topraklarının verimsizleşmesi, erozyonun artması ve kırsaldan kente göçün hızlanması gibi sonuçlar öngörülmektedir. Bakanlığınız bu sosyal ve ekonomik etkileri dikkate almış mıdır?

6)Tarımsal niteliği korunacak alanlarda mutlak tarım arazilerinin, özel ürün arazilerinin, dikili ve sulu tarım arazilerinin tarım dışı amaçlarla kullanılmasını yasaklayan mevzuata rağmen bu proje nasıl ilerletilmektedir?

7)ÇED sürecinin ilerletilmesi, yerel yönetimlerin ve su idaresi kurumlarının görüşlerinin yok sayılması anlamına gelmiyor mu? Bakanlığınız bu sürecin Anayasa'nın 56. maddesinde güvence altına alınan "sağlıklı ve dengeli çevrede yaşama hakkı" ile çelişmediğini mi düşünmektedir?

8)Çatalca'da son zamanlarda faaliyet gösteren kum ocaklarına her geçen gün yenisi eklenmektedir. Bu projeler sonucunda ilçede orman varlığı, tarım toprakları, su kaynakları ve halk sağlığı üzerinde kümülatif (birikimli) etki ölçülmekte midir? Bakanlığınız, Çatalca genelinde madencilik faaliyetlerinin bütüncül etkilerini değerlendiren herhangi bir çalışmaya sahip midir?

CEVAPLAR

e-ÇED portalında, 09.10.2024 tarihinde, ID No:52846 ile, Marmara Silis Kum Tic. Ltd. şti. tarafından, İstanbul İli, Çatalca İlçesi, İhsaniye Mahallesi, Hatem Sokak, No: 10 adresinde, İR: 3220 (ER: 1083924) Nolu IV. Grup (a) Maden (Kuars Kum Ocağı) ve Yıkama-Kurutma Tesisi (395.000 Ton/Yıl) Kapasite Artışı projesine başvuru yapılmıştır. 21.10.2024 tarih ve E-71280893-220.02-10711084 sayılı yazımız ile proje 13 adet kurum/kuruluşdan görüş istenmiştir. 3 adet kurum/kuruluştan (Çatalca Belediye Başkanlığı, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı, İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü) Olumsuz görüş verilmiştir. Proje sahibi tarafından, proje alanında (İBBB ve İSKİ Genel Müdürlüğü tarafından kabul edilen) Revize PTD ile, *"Proje kapsamında, 285,18 ha'lık ruhsat alanı içerisinde belirlenmiş olan 231,93 ha'lık ÇED alanında madencilik faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Ruhsat alanı içerisinde kalan 53,25 halık alanda herhangi bir madencilik faaliyeti gerçekleştirilmeyecektir."* düzenlemesi ile, 27.03.2025 tarih ve E-71280893-220.02-12122749 sayılı yazımız ile, İBBB ve İSKİ Genel Müdürlüğünden tekrar 2. kez kurum görüşü talep edilmiştir. Bu kurum görüşleri geldikten sonra, *"olumlu ya da olumsuz değerlendirilmesi içeren çelişkili görüşleri"* nedeniyle, 13/10/2025 tarihinde, *"Proje İptal İşlemi"* uygulanmıştır.